

jauna žmo-
ic vakacijų
taras Willia-
vo dentisteri-
ų Banks

avaitės laiko
šv. Jurgio
iko. Šis išva-
rūgų. 24 d.

olis su šeima
avaitei į Fort
žentą Dr. J.
Kamešis ena
Samo ka-

142 KUPON
TOS

Zaunis, 6902 2a

arskas, 637 234

anagas, 6103 La

gla K. Venetosa

Navaraskas,

t. VII-majis 199

Sukienė, 6902 2a

BETT FONDO

VALDYBA

Kleb, 23a

6327 Super

n. E. Bartis, 637

hesnulis, 6902 2a

rgis K. Venetosa

arkauskaitė, 149

M. Abulevičius

P. ...

išnuotas kam-

nynos) dviem

rginoms (arba

iai porai.

donienė,

le Avenue

Lietuvių
r Skanią
nā ir vi-
agaicius.
lyti mu-
os skonis
Reika-
s duonos
yragaičių
perkatė
stą. Jei
nti krau-
i namus.

RY

Ohio

LEIDA LIETUVIŲ R. K.
LITERA... GJA, INC.
1739 S. Halsted St.
Avenue
Cott 4932

LIETUVIŲ ŽINIOS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ...
MENINO IR KULTŪRINIO GYVEN-
MO SAVAITRAŠTIS EINA ...
PENKTADIENIS

METAI V ... PENKTADIENIS RUGPIUTIS - AUGUST 22, 1941 ... NO. 34 ... KAINA 5c

AKTUALIJOS

Organizacijų seimams pasibaigus

Šimtai delegatų iš visų Amerikos lietuvių kolonijų buvo susirinkę į savo organizacijų seimus.

Nepaprastus laikus gyvenime, todėl nepaprasti buvo šimet ir organizacijų seimai. Visur reiškėsi didelis gyvumas, susidomėjimas svarstomais klausimais ir begalinis ryžtingumas sustiprinti mūsų tautą akyvaizdoje sunkių ateities uždavinių. Musų išeivijos atbūdimas yra geras ženklas, kuris žymiai prisidės prie draugijų suaktyvėjimo.

Bolševikų burbulas supliūško

Prasidėjus vokiečių rusų karui lietuviai bolševikai papūtė per visas tribas apie pagelbą sovietų Rusijai. Kaip iš gausybės rago pasipylė "masiniai" bolševikų mitingai, dėja niekur masių nesutraukė. Žuže kalbėtojai po kolonijas bet publika į mitingus nesilankė ir Stalino nelaime visai nesidomėjo.

O čia vis liudnesnės žinios iš fronto visai "draugų" uapą suardė.

Bolševikų spaudoje nepagadėta net karinių priekaitių tiems "draugams," kurie pasidavė pesimizmui.

Barimu nebesucementuos savo pakrikusio "vaisko" o melagingais pranešimais iš karo fronto dar labiau pakrikdys bolševikų eiles.

Bolševikai gina lenkus

Sikorskio valdžiai pasirašius sutartį su bolševikais, lietuviški "tavorščiai" nesigaili pagirimų lenkams ir tikisi iš jų "saulėi" Staliniui pagelbos.

Kokie naivus tie mūsų bolševikai. Kokią gi pagelbą sovietų Rusijai gali suteikt emigrantinė lenkų valdžia Londone. Skenstantis ir už britvės griebiasi, taip ir su lietuviškais bolševikais atsitiko šį kartą.

Roosevelto ir Churchillo pasimatymas

kelia didelio susidomėjimo pasaulyje. Prieš nacių ir fašistų jungtinę galybę, pastatytas demokratijos bendras frontas.

Realiai to fronto buvimą vokiečiai turbūt tepajus tik sekančią vasarą, nes Amerikai dar reikia laiko pasiručti kovai su naciais. Nėra abejonės, kad kovų su bolševikais išvarginti naciai šviežiai Amerikos jėgų bus įveikti, bet kol tai įvyks, dar praeis mažiausia per metus.

Per šį pasimatymą buvo deklaruota pagelbos teikimas ir sovietų Rusijai, kovojančiai su Hitlerio legijonais.

Be to kol žadėta pagelba ateis iš Amerikos, bolševikų armija bus išsklaidyta.

Bolševikų Frontas Ukrainoje Sulaužytas

Odesos Apylinkėse Apsupta Milijoninė Bolševikų Armija - Vokiečiai Pašalino Lietuvos Vyriausybę

BERLYNAS, rugp. 18 — Vokiečių karo vadovybė praneša, kad sovietų armijų liekanos Ukrainoje toliau blaškosis. Kai kuricms dalimis vis gi pasisekė persimesti per Dniepro upę ir jos betvarkingai atsimita, paskui save palikdamos daugybę karo medžiagos ir įvairių rusių ginklų, kurių nespėta sunaikinti.

Vokiečių lakunai bėgančius raudonuosius stačiai masiniai žudė, neleidami niekur kaip reikiant pasitvarkyti, arba atsipeikėti. Daug raudonųjų bėga į artimuosius miškelius ir tenai pasislėpia nuo vokiečių nardančių lėktuvų kulkosvaidžiū.

Paėmę Nikolajevą dabar vokiečiai daugiau dėmesio nukreipė į Odesą ir bandys kuo veikiau paimti šį miestą.

MASKVA, rugp. 18 — Sovietų vyriausybė oficialiai paskelbė, kad raudonoji armija po atkaklios kovos su priešu pagaliau apleidusi laivynę bazę Nikolajevą, ties Bugo upe, ir Krivoi Rog geležies rudos kasyklų centrą, Dniepro upės baseine.

Kitose fronto dalyse atkakli kova su priešu vykdoma, pareiškia oficialiai.

LONDONAS, rugp. 18 — Britų kariniai žinovai pareiškia, kad sovietai jau prakilę vokiečiams Ukrainą ir tolimesnė kova visu frontu Mas kvai taip beviltiška kai tamsiausioji naktis.

HELINSINKIS, rugp. 18 — Kariniai žinovai Suomijoje pareiškia, kad Amerikos ir Anglijos žadama parama sov. Rusijai ateis per vėlav ir planuojama Maskvoj konferencija nieko nepadės Stalinui vaduoti raudonojo komunistų "tėvynę" ir "raudonojo teroro kultūros centrą."

Sucmių laikraštis Havudseads Bladet karinis stebėtojas rašo: "Vokietijos armijų ir jos talkininkų pavykimai" visiškai sunaikino bolševizmui progą ką nors laimėti.

"Kilus karui raudonųjų armijos buvo sutrauktos vakariniuose sovietijos frontuose ir buvo paruoštos sukelti ofensyvą. Bet jos planuojami žygiai sukonspaujami ir jai nepasisekė pasekti Petro Didžiojo ir Aleksandro Pirmojo armijų atsimitimo strategiją, kad išvengtų lemiamųjų kautinių.

"Raudonųjų generalinis štabas buvo pagaminęs planus priešą atakuoti, bet neturėjo planų armijoms atsimesti. Diktatorius Stalinas planavo užkariauti Europą. Tas jam, kaip šiandien matoma, visiškai nepasisekė.

"Gal būtų per drąsu sakyti, kad sovietai greitai sumuks. Atsparumas gal koki laiką tęsis, bet tas nuolat silpnės.

"Didelis daugumas Rusijos gyventojų neturi idėjos, kaip šiandien raudonosios armijos nefuri pavykimo visame fronte ir laukia sau galutinio sudribimo.

"Visa Europa pradžiugs, kai raudonasis komunizmas ir bolševizmas bus sutriuškinti režimū.

VOKIEČIAI ATIMA LIETUVOS SAVISTOVUMĄ

BERLYNAS, rugp. 17 — Jums jau yra pranešta, kad Lietuvoje veikia civilinė vokiečių valdžia, atstovaujanti generalinio komisaro von Rentel.

Komisaras von Rentel tarėsi su profesoriaus Ambrozevičiaus vyriausybę, kuri birželio 23 dieną yra paskelbusi tokia deklaraciją:

"Susidariusi Laikinoji vėl naujai atgimstančios Lietuvos vyriausybė šiuo skelbia atstatanti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę. Prieš viso pasaulio tyrąją sąžinę jaunoji Lietuvos valstybė entuziastingai pasižada prisidėti prie Europos organizavimo naujais pagrindais. Ziauraus bolševikų teroro iškankinta lietuvių tauta ryžtasi kurti savo ateitį tautinės vienybės ir socialinio teisingumo pagrindais".

NACIAI PRIVERTĘ PROF. AMBROZEVIČIAUS VYRIAUSYBĘ ATSISTATYDINTI

Tačiau vokiečių vyriausybė nutarė galutinai nuspręsti Pabaltijo valstybių galutinį likimą tikrai karui pasitaigus. Dabartiniu metu ji tenkinasi civiliniu režimu, ruro viršūnėse stovi reicho komisari, o visa administracija palikta vietiniams.

Šių dalykų akivaizdoje prof. Ambrozevičiaus vyriausybė įteikė komisariui atakną memorandumą ir nutarė suspenduoti savo veikimą. Vyriausybė buvo priversta padaryti tokį sprendimą.

Paskutinį kartą nuleidžiant vėlavas prie nežinomojo kareivio kabo, vyriausybė padėjo vainiką. Ta proga vyriausybės galva pasakė kalbą, pareiškdamas viltį dėl geresnės krašto ateities.

NACIŲ KOMISARAS PASIRINKO PATARĖJUS

Tuo tarpu generalinis komisaras von Rentel sudarė sau generalinių patarėjų tarybą, kurios pirmininku ir patarėju vidaus politikos reikalams paskyrė generolą Kubilių. 1934 metais birželio 7 dieną šis generolas bandė sukilti prieš Smetoną, bet buvo suimtas ir įmestas į kalėjimą.

Generaliniu patarėju susisiekimo reikalams tvarkyti paskirtas buvęs Mirono vyriausybės susisiekimo ministras Germanas.

Prekybos reikalams generaliniu patarėju paskirtas profesorius Jurgutis. Kiti patarėjai tuo tarpu dar nežinomi.

Šalia aktyvistų fronto, voldemarininkai atgaivino "Geležinį Vilką" su pirmininku Augustinu Voldemaru priėskyje. Nesant Voldemarui, "Geležinio Vilko" pirmininko pareigas eina Kuraitis.

DIVORSAI GAUSEJA

Harrisburg, rugp. 16 — Iš 67 Pensilvanijos apskričių, 60 apskričiuose suregistruta 9,084 divorasai 1940 metais.

1939 metais divorcų buvo 7,692. Per vienus metus Pensilvanijoje divorcų padaugėjo 1,392.

Bern, rugp. 18 — Typhus epidemijė siaučia Španiją paskutinius 7 mėnesius, praneša oficialus sluoagniai iš Tautų Sąjungos sveikatos sekcijos.

CHURCHILLIS KALBĖS I PASAULI

LONDONAS, rugp. 19 — Ministeris pirmininkas Winston Churchillis pranešė, kad jis savo kalbą pasauliui transliuos šį Sekmadienį, 24 d. 9 val. vakare, tai yra, Clevelande laiku 3 val. po pietų. Kalbės apie turėtus pasikalbėjimus su Prezidentu Rooseveltu ir apie karo situacijas.

KATALIKŲ SKAIČIUS PAAUGO

Philadelphia, rugp. 16 — Philadelphijos arkivysk. katalikų skaičius padaugėjo 20,425 žmoniems praėjusiais metais.

Philadelphijos arkivyskupija yra 4-ta savo didumu Amerikoje ir yra po Kardinolo Dougherty globe.

Jungtinėse Valstybėse, Alaskoje ir su Hawaii salomis sudaro 22 milijonus, 293 tūkstančių katalikų. Per paskutinius 20 metų katalikų šeima padaugėjo ant 4 su puse milijonų narių.

LIETUVA BOLŠEVIKŲ VERGIJOJE

Bėgančių Bolševikų Piktadarybės Kalinių Pergyvenimai Bolševikų Kalėjimuose

LIETUVOS KAIME BOLŠEVIKAMS VALDANT "Atsiduriau kaime, bėgdamas nuo čekistų medžioklės ir ieškodamas užuovėjos. Bet ir čia negeriau. "Baltramiečiaus naktis" (kai bolševikai išvežė Maskolijon tuktančius lietuviu) ka tik nusiautusi. Kalbų kalbos! Visi ant kojų! Net ir buvusieji kompartijos žmonės, kurie seniau šaukė ir džiugavo, o paskui tarp savęs besipiaudami del valdžios, prarado malonę pas apskrities ponus, ir tie vakarais neria į karklynus.

Apsigyvenau pas savo kaimyną, bet ir čia nėra ramybės. Ir čia laukia, kada vieškely suuš mas'na ir pasirodys mėlynos kepurės. Vienas žmogus visada budi prie lango ir žiuri į kelia. Jeigu k'eman įsuka vežimas su milicininku, tai tuoj vyresnieji prokur's, pro klėties galą ir dingsta krumuose. Bet ir čia bėda. Gerai, kad ka'myno langai neitinka į tavo sodybos pusę, o kitaip netikl, kad tavęs nešducs. Tokie laikai: kaimynas kaimynu, brolis broliu nebeapsitiki. Atvažiavę ištardo vaikus, iškolioja, apžiuri, ar nėra kur nors pasiėptų grūdų, pagrasina ir vėl išvažiuoja.

Pagaliau, nepristačius kiek reikia grūdų, atvažiuoja valsčiaus partijos sekretorius ir užgieda savo įsakomumu balsu:

—Ko nepristatėte, nereikia!
—Kodel?
—Atiduosim ukį kitiems, kurie galės pristatyti, jus išveš' me.

Tačiau ukininkų tai labai negąsdina, nes jie jau senai raišioja ryšelius. Jie mielai atiduotų žemę kolchozui, bet niekas neima. Jie paskirti sunaikinimui, taistiam sunaikinimui.

KAIMEIČIŲ BAUDŽIAVA

Netoli Telšių bolševikai statė aerodromą. Dieną ir naktį didžiausiu įkarščiu skubėjo užlyginti milžiniškus žemės plotus. Buvo kalbama, kad tas aerodromas turėtų būti pastatytas per penkis mėnesius, o jau ėjo ir septyntas, tačiau darbai dar nebuvo įpusėti. Todel Telšių, Mažeikių ir Kretigos apskričių visi ukininkai turėjo važiuoti arkliais vežti žemių ir žvyro. Nuo vieno arkliaus reikėjo privežti 75 kubinius metrus. Ir plaukdavo žmonės mylių mylias vilkstinėmis su pašarais, su ducnos kepačeliu ir lašinių skiautele, nes teduodavo ten tik koškelį šeno arkliaus. Visi keliai dundėdavo dienom ir naktim. aš žiuriu ir juos ir prisimena man btudžiaivos laikai, kada žmonės taip pat traukė į ponų dvarus. Kuo skiriasi tie "išlaisvinti žmonės"? Dar didesnę baudžiąvą matau jų veiduose. Jie išbalę, apžėlę, baisios apatijos prislėgti.

Tą vakarą parvažiavo mano kaimynas, per 50 metų žmogus suvargę, peršalęs, nieko virto būrnoje neturėjęs per visą dešimtį dienų. Parvažiavo nepanašus į žmogų, tuoj įgriuvo lovon, nes greit vėl atsibels seniunas su naujais šaukimais prie darbų.

PROVINCIJOS MIESTELYJE IR SODZIUJE

Povokare atvažiuoja girtutėlis "komjaunuolis" su šautuvu ir ties buhalterio langais sustoja. Jį čia visi pažįsta. Kas jo tėvas, nežinia. Kur augo ir kuo vertėsi taip pat neaišku. T.k nuolat vaikščiodavo keikdamasis, mažai ką dirbdamas ir nuskuręs. Jis grįžta iš ką tik išvežto į Rusiją žmogaus buto, kur vietinė "valdžia," ketetas komjaunuolių, atplėšė duris ir pradėjo turto pasidalinimą tarp savęs. Vienas dviratį, kitas drabužius, trečias valgomus daiktus nusavina. Susiranda ar atsineša degtinės ir taip savo pergalės šventę įamžina.

Jis atėjęs prie lango pasibeldė:

—Pasakyk, pasakyk tu man, kur klebunas. Senai jo ieškome, senai. Nušausime žaltį! Žinos jis aha. Visus juos iššaudysim. Visus. — Jis nusiėmė šautuvą, pakilojo rankose, kažką pakrapštė ir nusvyravo toliau gatve. Vakaro priekblandoje siaubingai šmekšojo jo siluetas.

Visi apylinkės ukininkai nesupylė grūdų normos. Todel visą pavasarį siautė kaimuose įvairūs komjaunuoliai, valsčiaus partijos sekretoriai ir milicininkai, terorizuodami žmones. Kas mokėjo prisisukti, pavaišinti, tas dar šaip taip sukosi, o kitus vežėsi į kalėjimus, po kiek laiko paleido ir vėl visaiptąšę, neduodami ramybės. Viena gretimo kaimo našlė su penkiais mažais vaikais kas klykia ne savo balsu, vežama į kalėjimą. Namuose lieka vaikai, senos skolos, kurias reikia taip pat mokėti, didelis neturtas. Bet jį tai nežiuri niekas. Juokiasi milicininkai — išnaikinsią buožas.

TREMTINIŲ TRAGEDIJA ANOJ PUSEJ MINSKO

Į Kauną grįžo 16-kes asmenų grupė, iš tikros mirties, laimingai išsigelbėjusių politinių kalinių, karui prasidėjus išvežti iš Kauno kalėjimo IV ir V skyrių. Raudonai (Tąsa ant 4-jo pul.)

"Lietuvių Žinios" "Lithuanian News"

Savaitinis laikraštis
išleista kas penktadienį
Lietuvių R. K. Literatūros Dr. J. A.
Sav. Valst. p. 1.00
Užsieny p. 2.50
Siekiant kainos sulę susitarimo
382 Superior Ave., Cleveland, Ohio

Weekly Publication
Issued by
The Lithuanian R. C. Literary Society
Subscription Rates:
In U. S. A., one year \$1.50
In U. S. A., six months \$1.00
Other Countries one year \$2.50
Other Countries six months \$1.50
Advertising rates on application
382 Superior Ave., Cleveland, Ohio

Šeštis ir žinias "Lietuvių Žinios" trumpama savo nuofūra. Nesužadoti raštai korespondentams negražinami, jei tam tikslu neprisiunčiama pašto ženklų

Vokiečiai Užsmaugė Lietuvos Laisvę

Nepriklausomybės ir laisvės ištroškusi Lietuvos tauta, prasidėjęs vokiečių - rusų karui, kaip vienas žmogus sukilo prieš okupantus bolševikus ir kol atvyko vokiečių kariuomenė jau visi svarsieji Lietuvos centrai buvo lietuvių sukilėlių rankose. Visiems suprantama, kad lietuvių sukilo ne tam, kad pagelbėti vokiečiams atsiekti savo tikslų, Rusijos atžvilgiu, bet tam, kad atsteigti bolševikų užsmaugtą Lietuvos Valstybę. Todėl sukilėliai, išvijus bolševikus, pirmu žygį ir pasirūpino per radiją paskelbti Lietuvos Nepriklausomybės sudarymą.

Kai kas čia Amerikoje, net Lietuvos oficialių asmenų, negalėjo suprasti, kaip lietuviai, be vokiečių inspiacijos ir jų tiesioginės paramos, plikom rankom, galėjo tokį rižtingą žygį atlikti. Šiandien, kada jau vokiečiai privertė pasitraukti tą sukilėlių pastatytą vyriausybę ir vokiečiai patys sudarė Lietuvoje civilinę valdžią, visiems aišku, kad sukilėlių veikimo akstinu buvo jų gimtosios žemės laisvė, bet nekokie ten svetimų kaimynų tikslai. Lietuvos sukilėlių auka iškila prieš mūsų akis, kaip brangiausias ir švenčiausias pasiaukojimo aktas ir įkvėpimo šaltinis dar nebaigta kovai, dėl Lietuvos išlaisvinimo.

4000-čių jaunų vyrų — sukilėlių gyvybės ir 6000 sužeistųjų žaizdos švies bus lietuvių tautos kartoms, kaip brangiausi deimantai tautos garbės vainike.

Brutalus kryžočių ainiai, rudojo nacizmo atstovai, paniekino ir sutrepė mažos, bet garbingos kaimynės tautos pražyduosią laisvę. Šis nacių žygis vokiečių tautai garbės neatneš, bet bus dar naujų argumentų, kad vokiečių tautai šiuo tarpu vadauja garbės netekę tiranai, kuriems nieko nėra švento ir kilnaus. Vokiečiai tiranai paniekino 4000 lietuvių vyrų gyvybės auką, kurie savo mirtimi išgelbėjo galbut 8000 vokiečių karių gyvybes. Lietuviai kovodami už savo valstybės laisvę tuo pačiu pagelbėjo vokiečiams su mažais aukais, siekti savo tikslų Rusijoje.

Kaip skauda lietuviams ir nežmoniškai iš vokiečių pusės, kad jie pasiekė savo tikslų ir beveik jau sumušė bolševikus, neleido lietuvių tautai išpildyti savo troškimą — Nepriklausomos Lietuvos Valstybės atstatymą, dėl kurios mirė lietuviai sukilėliai.

Toks vokiečių elgesys, kad ir pripuolamu ginklo draugų atžvilgiu, labai blogoje šviesoje pasauliui akysė, užrekomenduoja germanų rasės žmones. Tokie ir tam panašūs vokiečių žygiai visą pasaulį nustato prieš vokiečius, kurie už neapgaltotą savo laikinų vadų klaidas, turės mokėti labai brangią iš savo sąskaitos, kainą.

Nors vokiečiai ir labai daug turi pasiekimų kovose, ir šiandien yra bene vienuteliai viešpačiai Europoje, bet jų intencijos žmėnijos, o ypač mažesnių tautų atžvilgiu kaip matyt tebėra tokios pat nežmoniškos — nukreiptos prieš žmogaus prigimtas teises ir jo laisvę.

Vokiečiai nepakeitė savo tikslų ir tepripažindami tik jėgą neturės galutinę pasisekimą — suklups ten, kur jie mažiausia tikisi sau pavojaus.

Po šitokio vokiečių pasielgimo su Lietuva — atėmimo Lietuvai savistovumo teisių ir pašalinimo Lietuvos vyriausybės nuo vadovavimo tautai, kas belieka mums daryti?

Aišku, kad visi lietuviai, kur jie būtų pasakys, kad vokiečiai yra mūsų toks pat priešas, kaip ir bolševikas ir mūsų tauta stoja į kovą su toms tams tironijom.

Nedelsdami turėtumėm paskelbti pasauliui, kad lietuvių tauta tuč tuojau stoja į kovą nauju — vokiškuoju okupantu ir visas savo jėgas paveda demokratinių šalių — deklaravusių mažųjų tautų apsisprendimo dėsnių dispozicijom. Lietuvių tautos bendradarbiavimas su Amerikos ir Anglijos demokratijomis turėtų būti ryžtingas ir imponantiškas.

Lietuvių pabėgėlių ir išėivių jaunimas turėtų sudaryti kariuomenės savanorių bent vieną diviziją, išlaikmą Lietuvos valstybės užienyje esančiomis lėšomis, kuri aktyviai dalyvautų kovose su naciškąja Voketija. Esantį emigracijoje lietuviai veikėjai turėtų tuč tuojau sudaryti emigrantinę Lietuvos valdžią, kuri bendradarbiaudama su demokratinių šalių Vyriausybėmis vadovautų Lietuvos išlaisvinimo darbams iš vokiškosios okupacijos.

Busime pagarbės verti vyrai, jei vokiečių pasikėsinimą į Lietuvos laisvę, atsakysimė konkrečiai apsiginimo žygiais.

Žutbutinė Kova Atrodo Nebeišvengiama

Jau tuoj 2 metai kaip prasidėjo šis baisus — viską naikinantis karas. Totalitariniai Vokietijos ir Italijos valdc-

vai per paskutinius kelis yra atlaikę keletą konferencijų, vai per paskutinius kelis metus yra atlaikę keletą konferencijų, kurose buba tariamasi, kaip sunaikinti demokratijas ir visų mažųjų tautų frontą.

ni. Tukstančiai jaunų vyrų nebeteko gyvybės, keliolika tautų prarado laisvę ir likusiai žmėnijos daliai gresia neabejotina vergija. Tik po tokių skaudžių pamokų pagaliau ir demokratijų šefai, pereitą savaitę, susitiko šiaurės Atlante ir atlaikė pirmąją konferenciją, kurios proga paskelbė pasauliui, kad demokratijos tol nepadės ginklo, kol nacių tiranija nebus sunaikinta.

Kadangi nacių režimas Vokietijoje, bent šiuo tarpu, tebėra visagalis ir be kovos savo pozicijų niekam neužleis, tai tenka daryti išvadą, kad dviejų galybių žutbutinė kova yra neišvengiama. Stovime išvakarėse pilna to žodžio prasme pasaulinio karo, kurio dar nežino žmėnių giminė.

Anglų saksų pasaulis daro uolias pastangas susivienyti bendrai kovai ir po savo sparnu priglausti visas laisvės ištroškusias ir diktatorių nuskriaustas tautas. Prieš Europos žemyno galiuną — vokiškąjį nacizmą, rykjuojasi likusių keturių pasaulio kontinentų jėgos, kurios, be kitko, yra viešpačiai plačiųjų žemės rutulio vandeniu.

Toje g.gantiškoje pasaulio tautų kovoje laimės tas, kuris pusėje bus daugiau teisingumo ir pasiaukojimo už tiesą kovoti. Demokratijų vadai Rooseveltas ir Churchillis savo aštuonių punktų deklaracijoje paskelbė daug gražių idėjų ir kategoriškai atsisakė nuo teisės naudotis karo proga įgytomis teritorijomis. Tai gražus savęs atsižadėjimo ir groboniškos politikos pasmerkimo pavyzdys.

Vieno ko stinga toje deklaracijoje, tai pasmerkimo banditiškos sovietų Rusijos politikos, jos kėmyninių tautų atžvilgiu ir bolševizmo antižmoniškos sistemos. Jeigu jau šaukiama žutbutinė kovai demokratinių šalių jaunimas ir ant karo dievaičio aukuro aukojamos milijoniškos aukos, tai neišmintinga buvo užlieti piktdarybės buvusio nacių partnerio — bolševizmo, taip pat turinčio tikslą pavergti pasaulio tautas ir pražudyti žmėnijos laisvę, kurią ginti pasišovė Amerikos ir Anglijos Demokratijos.

Tai silpnai minėtos deklaracijos pusė, kuri skaldo Amerikos visuomenę, silpnina jos kovos pasiryžimus ir duoda progos pilti vandenį ant nacių malunc. Mažai kas Amerikoje nori kovoti prieš vokiečius kol nėra tikrumo, kad tais kovos vaisiais nepasinaudos bolševikai — nemažesni už nacius, laisvės mylinčio žmogaus priešai.

Demokratijų vadų pareiga pašalinti iš visuomenės tarpe tą netikrumo jausmą ir tada pamatysime kokių užsidegimų stos į kovą milijonai demokratijos draugų prieš visus laisvės duobkasius. Tada tikrai raudonoji ir rudoji tiranija ilgiems laikams bus pašalinta iš tautų viešojo gyvenimo.

Ir Viešpats Dievas palaikins už tiesą kariaujančių tautų pastangas ir žemėje užviešpataus ramybė geros vaics žmėnėms.

LAIKINOSIOS LIETUVOS VYRIAUSYBĖS ATSIŠAUKIMAS Į TAUTĄ

Birželio 25 d. Nepriklausomos Lietuvos Laikinoji Vyriausybė paskelbė atsišaukimą į Tautą, kuri, išleidę nereikšmingas dalis, čia paduodame:

Nepriklausomos Lietuvos valstybė jau atstatyta. Raudonoji armija išbėgdama išsivežė ir savo sukuros vadinamosios tarybinės Lietuvos valdovus. Raudonosios Lietuvos istorija baigta, ir jos puslapį užverčiam. Užverčiam kaip klaičių kosmarišką sapną, nes tie vieni metai ir aštuonios dienos suspėjo sugriauti ar apgriauti tai, kas geriausias mūsų darbo žmonių buvo sukurta per dvidešimt metų. Suardė mūsų ukininko buitį, sugriovė mūsų darbininkų bei tarnautojų pusiausvyrą tarp pajamų ir išlaidų. Išgriovė, išvežė žmonių įrengimus ar sunaikino žmones, su tokiu vargu darbo žmonių kurtas. Išvežė ar sukimšė į kalėjimus keliasdešimt tukstančių mūsų tautos sunų.

Paskutinėmis dienomis atstatytos nepriklausomybės faktą teko dar apmokėti labai gausiomis mūsų nekaltų civilinių gyventojų ir mūsų partizanų krauju ir gyvybės aukomis.

Su meile minim herojiškas pastangas tų lietuvių, kurie susispietę į Aktyvistų Frontą, ruscė nepriklausomos Lietuvos atstatymą.

Vokiečių žygis į Rytus įgalino mus paskelbti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Jis sustiprino mums pasitkėjimą, kad ir mažos tautos nežusta, nors laikinai ir būtų paglemžtos. Jis leido mums išjungti vėl į Vakarų kultūros pasaulį.

Bendradarbiavimo tarp Vokietijos ir Lietuvos konkrečiomis formomis išryškėjęs, bus sudaryta nuolatinė Lietuvos vyriausybė ir prasidės naujai kuriamas atgimusių valstybės darbas. Tai bus toks darbas, kaip mūsų visų blogo atnūmimo režime prieš 1940 m. birželio 15 d., negarbingai pasibaigęs valstybės sulikvidavimu. Nebus

ir toks, kaip tarybinėje Lietuvoje prieš 1941 m. birželio 23 d. raudonojo režimo metu.

Valstybės pastangos bus sutelktos pakelti gerovę ne vienos grupės ar partijos, ne vieno žmogaus, bet tų visų Lietuvos žmėnių, kuriems nuosirdžiai rūpi lietuvių tauta. Še sunkus metas ir paskutinės dienos parodė, kas yra tautai ištikimi, kuo tauta gali atsiremti vargo dienomis. Tai lietuviai ukininkai, darbininkai, inteligentinis jaunimas. Kelti jų materialinę ir dvasinę gerovę, kelti gerovę visam šitos tautos daugumos, įtraukti juos į valstybės valdymą pagerbiant kiekvieno savarankišką iniciatyvą, — tai reiskia tauts gyvenimui tikruosius pagrindus.

Ir ne tarpusavio klasų kovų mums reikalinga. Nereik mums kovos tarp darbininko ir ukininko, nes abudu yra tckie pat darbininkai. Mes per maža esame tauta, kad galėtume vieni kitus tarpusavio kovoj naikinti. Tegu tokią prabangą leidžia sau šimtamilijoninės valstybės, o mums brangus kiekvienas doras lietuvis be luomo ir pažiūrų skirtumo. Ir dėl to mūsų vienas kelias — visų darbas, visų sutartinis darbas.

Darbas ne tam, kad darbininką eksploatuotų privatinis kapitalistas ar valstybė. Pastaroji, kaip patyrėme iš žiaurios praeities, darbininkui gali būti toks pat išnaudotojas, kaip ir privatinis kapitalas, — ji ne tik šikštuciška, išnaudoja žmėgų, bet tuo pačiu metu griauina visą gyvenimą.

Darbas tam, kad pagerėtų gyvenimas visų tų, kurie dirba ukyje, ar fabrike, ar kontoroje, ar mokslo, meno srityje.

Ir tikrai — bukime pasiruošę dar visko pakelti. Apipiešti likme — ir ukininkas ir darbininkas, ir tarnautojas. Karo našta visą pasaulį vis sunkiau slegia. Tačiau tapome laisvi. Ta viena mintis padės pakelti — turi padėti — visus nepriteklus. Ji turi paskatinti kiekvieną lietuvių, mylintį savo kraštą, imtis kasdieninių paregų su tokiu pasiryžimu, su tokiu nesireklamuojamu atsidejimu, su kokių šiomis dienomis mūsų didvyrai ėjo mirti dėl tėvynės. Gyventi dėl tėvynės yra taip pat heroizmas, kaip ir mirti dėl jos.

Laikinoji vyriausybė nieko nežada. Ji jaučia, kad ir be tų pažadų tauta jos siekimus supranta ir pritaria. Tie gi siekimai yra ne Laikinosios Vyriausybės sudaryti, o tik jos paimami iš visų trijų milijonų širdžių ir jos formuojami — norime būti nepriklausomi, pasiryžę aukotis ir viską atduoti Lietuvai.

Nepriklausomos Lietuvos Laikinoji Vyriausybė P. S. Graži darbo programa bet ar gyvenimo sąlygos leis Laikinajai Vyriausybei įvykdyti pilną Lietuvos Nepriklausomybės atsteigimą.

Mažų tautų užraptorius vokiškasis nacizmas jau tiesia savo ranką ant Lietuvos žemės, kad užgniaužt tik ką pražyduosią.

- Lietuvos švietimo įstatymai panaikinti visi sovietiniai įstatymai. Švietimas vėl eina pagal programas, kurios buvo nustatytos nepriklausomos Lietuvos okupacijoms iki bolševikų okupacijos.

- Papildomai pranešama, kad Kauno Arkikatedroje atlaikytas pamaldas už Lietuvoje žuvusius lietuvių karių ir partizanų bei vokiečių karių aplankė vokiečių armijos Kaune feldkomendantas Pohl su didele vokiečių delegacija, generolas Raštikis, Kauno miesto burmistras, daug žymių lietuvių veikėjų ir daugybė kitų žmonių. Gerovės sargybą sudarė lietuvių Tautinio Darbo Apsaugos bataliono burs.

- Privatinėmis žiniomis, Kaune buvo sušauktas platus vyriausybės pasitarimas sulietuvių visuomenės atstovais. Pasitarime dalyvavo taipogi buvęs Respublikos Prezidentas Dr. K. Grinius ir keli gyvi išlikę buvę Lietuvos ministrai pirmininkai.

- Gaunama žinių, kad Vilniaus sukilėlių komitetui vadovavo St. Zakevičius.

- Iš pravatinių šaltinių patirta, kad Kražiuose sudegė slo abidvi bažnyčios. Taip pat sudegęs ir pats Kražių

- miestelis. Minėtą padegimą atliko bolševikai, traukdami iš tos vietos. Radviliškio stotyje riegsc nepaprastai didelis kiekis sudegusio lauzo. Tai daugiausia likučiai subombarduotų prekinų traukinių.

- Patikrintomis žiniomis, sukilime prieš bolševikus dalyvavo iš viso 35,000 organizuotų lietuvių. Prie jų prisidėjo 80-90,000 neorganizuotų žmonių ir apie 6,000 lietuvių karių, kurie tarnavo raudonosios armijos Lietuvos teritorialiniame korpusė. Šie kariai pirmąją dieną išsikirstė, kas kur galėjo, ir tokiu budu prisidėjo prie sukilimo. Ypač mūsų kariai mūsų kariai daug padėjo Vilniaus sukilėliams. Jei ne jie, gal būtų sukilėliai ir butų vieni nepajėgę sutriuškinti bolševikų igulų. Iš civilijų sukilime attingiausias dalyvavo gimnazistai ir studentai, taip pat buvę šauliai savanoriai, kariai, be to, nepaprastai daug lietuvių darbininkų.

- Negalutinėmis žiniomis, visoje Lietuvoje kovoje prieš bolševikų okupantus per sukilimą žuvo apie 4000 žmonių, įskaitant tuos, kuriuos bolševikai įtarė sukilėliais ir išžudė. Sužeistų esą apie 8,000 žmonių.

- Lietuvos laikraščiuose ran

dame visą eilę anekdotų sukurtų prieš bolševikų okupantus:

Dėkui Stalinui. — Gražus cras šiandien, dėkui Dievui, — sako vieno "tarybinio ukio" darbininkas šiam darbininkui.

— Dabar taip negalima dabar reikia sakyti "dėkui Stalinui," atsako antrasis darbininkas.

— Bet kai Stalino nebus, kaip tada reikės sakyti? — O tada tai galėsi sakyti "dėkui Dievui".

Mūsų kolchozninkai. Vieni nuiję, prie bazilikos, eilėniniuje, prašo išmaldos lesų palikti ubagai. Iš stoties traukia iš "tėvynės gilumose atvykusios raudonarmiečių šeimos su vaikais. Vienas vaikas, pamatęs elgetas, staiga džiaugdamasis ima šokinėti ir šaukti:

— Mama, mama, ir mūsų kolchozninkai jau atvykę.

Vištos testamentas. Trejus uždarė'o normas ir paskelbus dar spatesnį stachanovinį darbą, Kauno miesto sode rasta pasikoręs vištas palikusi šį testamentą: "Nugalėdama išpildyti skirtas man normas — per šešias dienas padėti septynis kiaušinius, pasikariu. Šešis padėtus kiaušinius skiriu badaujančioms vaikams, o septyntąjį, kurį už manę pažadėję padėti gaidys, įgalioju atsiminti darbo normuotojams ir stachanovinio sąjūdžio vadovams su draugu Stalinu priešakyje. Kaunietė višta kilusi iš rodislandų.

Apie Staliną ir kiaušius. Siaurajam traukinėje nuo Šiaulių į Biržus važiuoja du žiniai vyrukai ir tarp savęs kalbasi. Prieš juos suole sėdi žydas. Pirmasis vyrukas palinkęs prie antrojo ausies tyliai klausia: — Ar tu žinai, koks skirtumas tarp Stalino ir kiaušės?

Nugirdo prieškyje sėdėjęs žydas ir grasindamas ėmė rekti: — Ui, ką tu pasakei; koks skirtumas tarp Stalino ir kiaušės? Klausęs vyrukas, norėdėjęs žydas ir grasindamas sunerimęs, mojuodamas rankomis, išgastingu balsu žydot pusėn greit sušvokščia: — Jokio skirtumo, jokio skirtumo.

Žydas nurimsta, o abu vyrukai laimingai pasiekia Biržus.

Milžiniškas tankas. Susitinka du tarybiniai piliečiai. — Ar matei milžinišką sovietinį tanką su 41 igulos nariu? — Ne, kaip jis atrodo? — Puikiai. 20 igulos narių jį traukia, 20 jį stumia, o vienas sėdi viduje ir keikiasi.

Apie Vilkiškių papildomai pranešama: Pačiame mieste žuvusių gyventojų nėra daug, bet apylinkėse bolševikai iššaudė daug žmonių. Į vieną ukį buvc atvykę bolševikai ir pareikalavo valgio. Po to bolševikai visus aštuonis šeimos narius iššaudė. Dar pranešama apie tckį žiaurų bolševikų elgesį. Bolševikai sušaudė gydytoją dr. Račkauką, vieną sesutę ir vieną feldšerį tuo metu, kada jie gėkėjo sužels tuosius.

KARO FRONTAS

Rusų - Vokiečių karas

Reikia pripažinti, kad bolševikai parodė daug energijos kovoję su vokiečiais. Užsitęsęs karas, reikia manyti, sudaro staigmeną, pasakysiu "dėkui" vokiečiams. Rusai susako antrąsias, bet šiuo metu jie bėjo į frontą tokias, kaip mėsos karioomenės, o kurias netaip greitai galėtai pasimušti ir pagarsėti "vokiečių šarvuotos divizionais".

Bet šiandien jau drasiai galima tvirtinti, kad bolševikų frontas šiaurės Maskvos yra žlugęs. 1800 mylių fronto padaryti tokie gilūs plyšimai, kad jau bolševikai to fronto nebesulopys.

Didžiausias prasiveržimas padarytas Ukrainoje, tarp Kijevo ir Odesos. Oficialiai paskelbta apie Nikolaievos miesto naikinimą ir milijonų sovietų armijos ansunių Odesos mairšę. Jeigu ši Ukrainos armija neapels pabėgti turėms į Kaukazą, tai ji bus sunaikinta. Anksčiau nenašios isiveržti į Kijevo vokiečiai, dabar lengvai iš pralaužo fronto nusėdėms Kieva ir pradės sunkiu badu Maskva.

Ukrainos frontas atrodo gana tvirtusias, kurioms priuvas greičiau pasiduos. Leningradas ir naščiau Maskva. Leningradas sunamas iš visu rusių ir netaisios vilties, kad bolševikų armija ten atsilaukyti. Tiesi Ivomose Maskva, ir kitu fortu nesaugoma pasiduos greičiau nei kas nors gali pagalvoti. Bolševikų armija jau tiek anksčiau, kad rimto pasipriešinimo šiaurės Maskvos vokiečiai nenorėms. Ta žino ne tik bolševikų, bet ir demokratinių vadai.

Dabar tik lieka klausimas, kaip išleisti bolševikų fronta Rusijoje nuo patalutino susmukimo ir kapituliacijos, nes Anglijai ir Amerikai labai svarbu, kad bolševikų fronte kuoleliau šiai vokiečių būtų istrigę. Jeigu jau nebėra vilties išleisti fronto šiaurės Maskvos, tai vis geriau dėl Anglijos ir Amerikos, jei sudarytų frontas anapus Maskvos, kad ir apie Urala. Svarbu, kad Rusija laikytų bent kokį nors frontą prieš Vokietija.

Bolševikai matyt yra pasitraukę, kaip ir Kerenskis 1917 metais, nedaryti separetinės taikos su vokiečiais, bet ar neatsitiks su bolševikų armija tas pats, kas atsitiko su Kerenskio armija 1918 metais, tai yra, galutinis ir nebevaldomas jos pakrikimas.

Tą galimumą numatydami demokratijai vadai, kad pakelti rusų moralą, yra padėję kuoskubiausią paramą sovietams.

Paskutiniai pranešimai iš Maskvos nebėra jau tokie šėdūs. Anksčiau kalbėjo, kad raudonoji armija sutruškins vieną vokiečių, o dabar jau kalba, kad tik Anglijai ir Amerikai padedant nugalėsime vokiečius. Štalinai nepaprastas skubumas pildyti visus Roosevelto ir Churchillo reikalavimus rodo, kad ir išdžiūdam bolševikų diktatoriui atėjo sunkios dienos.

Bolševikų vadai turbūt jau supranta ir beabejo kremtasi, kodėl jie vyriausias savo jėgas metė į pirmąją liniją, kur vokiečiai jas apsupo ir baigia naikinti. Daug sveikiau būtų rusams, jei stipriausias jėgas jie būtų koncentravę kur nors už Maskvos, nes tuo atveju, vokiečiams už tukstanties ir net daugiau mylių nutolus nuo savo bazių, būtų buvę sunkiau bolševikus įveikti. Bolševikų išdidumas ir pasaulinis prestyžas neleido jiems prisilaikyti geležinės logikos dėsnų ir už tai bolševizmas dabar užmokės savo gyvastimi, o Amerikai ir Anglijai pavoiai iš vokiečių pusės dar daugiau padidės, nes susilikvidavus bolševikų frontui vokiečiai per Sibirą pasisiekis su Amerikos priešais japonais ir per Kaukazą ir Afganistana, grasins Anglijos Kolonijoms Indijoje.

Japoniia ruošiasi karui su sovietais

Ir tam tikslui sustabdė civilių gyventojų važinėjimą geležinkeliais, kuriais vėžami kareiviai į bolševikų fronta. Vašingtone manoma, kad jau šiomis dienomis prasidės japonu karu veiksmai prieš bolševikus.

Nauja Japonijos valdžia atrodo pilnai koperuoja su "ašies" valstybėmis, nes vicepremierui Hiranumai tik pareiškus priešingą, "ašies" valstybėms nuomone" jis buvo užpultas ir perspėtas. Vargiai bėra vilties demokratijoms, akvaizdoje japonu ir vokiečių santarvės, išgelbėti Rusijos bolševikų, bet kokį frontą prieš vokiečius.

Anglų - vokiečių karas

Be įprastų Vokietijos miestų bombardavimų anglai jokių rimtesnių žygių prieš vokiečius nesiima. Matyt tam yra priežasčių. Greičiau sia, kad anglų kariuomenė buvo paruošta tik apsiginti, bet nepuolimo karui, todėl anglai vieni be Amerikos aktyvios pagalbos ir nemano persikelti į Europos žemyną.

Šimet svarbu Anglijai ir Amerikai laimėti laiką kitų metų vasaros kovoms pasiruošti ir kiek galima daugiau vokiečius išvarginti Rusijoje.

Prancūzų galutinė kapituliacija

vykdoma toliau, nes Prancūzija neturi jėgų vokiečiams pasipriešinti ir tuo pačiu nori lengvinti savo žmonių sunkią buklę. Kad Prancūzijos vyriausybė veda dabar klaidingą politiką, santykiuose su vokiečiais, ji pamatys už poros metų. Už tas nuolaidas prancūzai iš vokiečių nieko negaus, o savo gerą vardą ir valstybės bei tautos garbę pražudys ilgiems laikams.

Kulautuva, žinome kauniečių vasarvietė, pirmąsias karo dienas pergyveno nervingai. Nors didesnių raudonarmiečių dalinių ir nebuvo, bet susirėmimo su vokiečių šarvuočiais buta nemaža. Namai nuo karo nenukentėjo. Pirmąją karo dieną pradėjo veikti lietuvių partizanų būriai, kurie dar labiau krikdė sąmyšio apimtus raudonarmiečius. Netrukus pradėjo veikti paštas, policija, vietos apsaugos štabas, kooperatyvo krautuv. Šauliai jau įsteigė valgyklą. Visi džiaugėsi išsivadavę iš bolševikų vergijos. Žmonių nuotaika gera ir darbinga.

"Ukininko Patarėjas" rašo: Gaunama žinių, kad pasinaudodami dabartiniais ivykiais, kai kurie piliečiai bando suvesti sąskaitas su nepatinkamais asmenimis. Atitinkamos įstaigos nurodo, kad vykdyti teismus ir bausmes savo nučiūra negalima. Tokie dalykai yra griežtai draudžiami. Visi asmenys, kurie nusikalto lietuvių tautai, bus nubaudomi valstybės teismo sprendimo jie nepabėgs ir gaus tai, ką nusipelnė.

ELTA skelbia: Visi ukininkai ir naujakuriai ligi atskiro parodymo turi rūpintis derliaus nuėmimu. Ir tolimesni žemės žiemkenčių sėjai paruošimų tuose plotuose, kuriuos jie valdė iki šiuo metų birželio 23 d. Peržiurint ir pertvarkant žemės paskirstyma, bus atsižvelgta į idėta darba bei padarytas išlaidas ir už tai teisingai atlyginta.

Visų griežtumu bus baudžiami tie, del kurių apsilėidimo bei bogius valios jų valdomuose ukuose liks neuimtas derlius arba neparuošta žiemkenčių sėjai žemė. Visus šiuo reikalu kilusius klausimus sprendžia apskričių agronomai.

Oficialiai skelbiama: Viena po kitos atitaisomos bolševikų padarytos mūsų gyventojams skriaudos. Kompetetingos įstaigos skelbia, kad: Iki bus išleisti atitinkami nuostatai, nacionalizuoti turtai valdomi tų įstaičių, kuriom jie yra ar bus pavesti valdyti. Siekiant įgyvendinti socialinį teisingumą bei solidarumą ir apsaugoti darbo žmonių interesus, laikomasi dėsnio "vie-

šoji nauda virš privatinės naudos." Tam tikslui dirbantieji įtraukiami į moneinių tvarkymo, gamybos racionalizavimo ir darbininkų ekonominių bei kultūrinių reikalų gerinimo darba.

Ekonominiam sutvarkymui ir nuostatams praves ti sudaryta penkių asmenų komisija, į kurią įeina: profesorius Vitkus, Matulicnis, Mickevičius, Damušis ir Švipa.

ELTA praneša: Visi burmistrai įpareigojami tučiuo jau sudaryti komisijas peržiūrėti paduotiems ir paduotiesiems del neteisėtai nacionalizuotų namų ir kito nekilnojamo turto. Skundai del neteisėtai nacionalizuotų namų ir kito nekilnojamo turto paduotiesiems burmistras bolševikai įvedė į burmistro vardu, kuris juos tuoju parduoda sudarytoms komisijoms, o pastarosios savaitės laikotarpyje turiuos skundus išspręsti. Skundą teigiama išspręndus, nacionalizuotasis turtas tuoj gražinamas jų teisėtiems savininkams.

Lietuvoje panaikinti visi sovietų įstatymai budžiaimose, civilinėse ir darbo srityse, o taip pat sovietinis teismu sistemos pertvarkymas. Visose šiose srityse gražinti įstatymai, veikusieji ligi 1940 m. birželio 15 d., y. iki bolševikų okupacijos.

Tautinio Darbo Apsaugos Batalionas. Priimami tarnavę aktyvioj tarnyboj karkininkai, puskarininkai ir eiliniai.

Kriokalaukis (Simno valsčius). Sugriuvus bolševikų režimui, tuoj susikurė vietinės apsaugos komitetas. Pradėta valyti apylinkę nuobesislapstančių atvykusių ir vietinių komunistų. Dageilis patys pasiduodavo į nelaisvę. Kitus tekdavo įtikinti ka pasakoją apie paimtų į nelaisvę kankinimą yra prsimanymai. Tada jie iš miškų atsikviesdavo burius besislapstančių. Gyvenimas tvarkosi ir maisto yra pakankamai.

Imtasi naujų žygių atkūstyti tams sudarėmams, kuriuos bolševikai įvedė į Lietuvos mokyklas. Vidurinės mokyklos vėl vadinsis gimnazijomis, nepilnosios vidurinės mokyklos — progimnazijomis ir ekonominės mokyklos — prekybos mokyklomis. Sovietų Maskolijos konstitucijos dėstytojai ir bolševikinių organizacijų globojai iš pareigų jau paleisti. Prievykdomiui komitetu (savivaldybiu) veika švietimo skyriai panaikinti. Švietimo reikalus vėl tiesioginiai paima švietimo ministeria. Atsižvelgus į tai, kad šimet ivairias mokyklas baigusiems moksleiviams išduoti sovietiniai di-

plomai, tai nutarta jų vietoje išduoti kitus, be lietuvių tautą žeminčių sovietinių ženklų. Be to, turint galvoje, kad lietuvių kalba ir Lietuvos istorija mokyklose labai silpnai arba iškraipytai buvo prieinama, tai stojant į aukštesnias mokyklas bus kvočiama iš tų dalykų, pagal seno tipo aštuonių gimnazijos klasių kursą.

TONY'S DRY CLEANING
1274 Addison Rd.
PRESSING — REPAIRING
Cleaning Ladies Dresses
A Specialty
Hats Cleaned

„LIETUVIU ŽINIŲ“
laikraščio
ATSTOVAS
Akrone ir Apylinkėje
Adomas Gutauskas
614 Camp St., Akron, Ohio
Reikale laikraščio prenumeratų, skelbimų ir t. t. malonėkite kraiptis viršpažymėtu antrašu.

DABAR LAIKAS
PASINAUDOKITE!
Drabužių Valyme ir Taisime
Priimame žieminius drabužius Palaikymui.
Visas darbas ir patarnamas pirmos rušies. Kreipkitės:
FELIKS BARANAUSKAS
Kenmore 5208-J
452 East 148 Street

TAUPLYKITE VARTOTUS PASTO ŽENKLUS

Ar norite prisidėti prie tikro misionieriško darbo? TAUPYKITE VARTOTUS PASTO ŽENKLUS! Štai lengvas ir visiems prieinamas būdas, kuris neša misionierišką naudą, o bendradarbiams gaunau nuopelnu. Šioi srityj daugiausia gali pasidaruoti kurie dirba ofisuose, krautuose, bankose ar panašiose vietose kur kasdien pereina daug pašto.
Nuplėšiant pašto ženklus, saugumo dėlei malonėkite apie patį ženklą palikti apie pusę colio (ar mažiau) popierio.
Kada susidarvs keletas svaru pašto ženklų, siuskite juos "4th Class Mail" šiuo adresu:
MISSION CLUB
MARIAN HILLS SEMINARY
Hinsdale, Illinois

Sutaupink 50% ant Jusų Naujo Automobiliaus Finansavimo Tiktai 3% ant metų Per atatinkamą Bankinę Įstaigą Šaukit LIBERTY 7361 arba rašykite E. Cleveland P. O. Box 2414

Subatoje ir Nedėlioje Pas Mus —
Pusė KEPTOS VISTOS 25c
FISH FRY Pentadieniais 15c
Muzikė ir pasilinksminimas Pėtnyčiams ir Subatoms
SKANOS VAISĖS — MALONUS PATARNAVIMAS
ST. CLAIR INN
9011 ST. CLAIR AVE.
SNAPSAS — ALUS — VYNAS
Privatiems suėjimams šaukit Mulberry 9793
NICK CHAS.

Skani Lietuviška Duona
NEW DEAL BAKERY
PR. KUNCAITIS
Savininkas ir Kepėjas
4023 E. 141st ST.
Telef. WASHINGTON 3227
VISADA PRAŠYKIT
Skani Lietuviška Ruginė Duona, šviežia balta Duona, visoki Pyragaičiai, Pyragai Vestuvėms, Baliais ir tt. Pristatom tiesiog į namus, sulyg pareikalavimo.
NEW DEAL DUONOS
Reikale telefonuokit, arba parašykite mums už 1c atvirutę.

NIKODEMAS A. WILKELIS
Licensed Funeral Director
6522 Superior Ave. HENDERSON, 9292
The WILKELIS FURNITURE Co.
Furniture - Home Appliances
6307-11 Superior Ave. ENDICOTT 2343
Savininkas VEDĖJAS
N. A. WILKELIS JURGIS ARBUCKAS

SEPTINTA LIETUVIŲ DIENA
rengia
Sv. Pranciškaus Parapija
Youngstown, Ohio
IVYKS
Nedėlioj, Rugpiučio-Aug. 31 d., 1941
HUBBARD COUNTY CLUB
5 Dovanos---\$100 Vertės
Nuoširdžiai visus užkviečiame
Klebonas ir Rengimo Komitetas

13 TO 1
1 gatvekaris užima vien 1/13 vietos gatvėje 37 automobilių — Vienok jasne telpa lengvai tiek pat asmenu.
STABDO TRAFIKĄ — STABDO APSIGYNUMĄ
Based on the national city average of 13 passengers per automobile.
JUDEDIJAS ŽMONIŲ... Ne karų... yra Clevelando trafiko problema; vartajimas viešos transportacijos yra atsakymu.
THE CLEVELAND RAILWAY COMPANY

linui. — Gra...
vieno "taryb...
darbininkas...
akui.
taip negalim...
sakyti "dėk...
sako antrasi...
Stalino nek...
reikės sakyt...
tai galėsi saky...
"i".
hczninkai. V...
azilikos, ellė...
išmaldos len...
vagai. Iš stoji...
vynės gilum...
audonarmieč...
ikais. Vienu...
teš elgetas...
nasis ima, šok...
nama, ir mu...
jau atvyk...
mentas. Ju...
normas ir p...
patesnj stach...
Kauno mies...
pasikorus v...
tamentą. "Ne...
ildyti skirt...
— per šesis...
septynis kiau...
iu. Šesis pad...
skiriu bada...
ams, o septin...
nanę pažadi...
igalioju atsi...
muctojams ir...
sajudžo va...
ugu Stalinu...
aunietė višta...
andų.
nų ir kiau...
ikinėlyje nuo...
s važiuoja du...
ir tarp save...
uts suole sė...
asis vyrukas...
itrojo ausies...
— Ar tu žin...
nas tarp Sta...
eškyje sėdė...
grasindamas...
ji, ką tu pa...
rtumas; tarp...
lės?...
kas, norėda...
grasindamas...
uodamas rau...
gu balsu žy...
suvoškėcia...
oc, jokio skir...
ta, o abu vy...
pasiekia...
ankas. Susi...
niai pilieciai...
iniška sovi...
igulos na...
jis atrodo?...
ulos narių...
ij stumia, o...
je ir keikia...
škį papildo...
Pačiame...
gyventojų...
apylinkėje...
ė daug žmo...
buvo atvy...
pareikalavo...
evikai visus...
narius su...
ešama apie...
ševikų elge...
aušė gyd...
ska, vieną...
eldserį tu...
bėjo sužeis

LIETUVIŲ PARTIZANŲ KOVOS SU BOLŠEVIKAIŠ

Kaip atsirado Lietuvoje partizanai

"Ukininkų Patarėjas" aprašinėja, kaip bolševikų šėdystių terorizuojami lietuviai pėjęsi į partizanų būrius ir kovojo su raudonaisiais, okupantais:

"Laisvės alėja eina nuo ilgos kelionės sudulkėjęs, suvargęs, skepetaitė sužeistą ranką parišęs pusamžis kresnas vyras. Veide nematyti nuovargio, o akys spindi džiaugsmo viltimi. Tik gerai išžiūrėjęs jo veidą, gali pažinti, kad tai yra žymus lietuvių patriotinių organizacijų veikėjas.

Pasirodo, jis, kaip ir daugelis lietuvių, paskutiniašias iki karo dienas gyveno pavojingą ir nuotikių pilną gyvenimą.

Birželio 14 d. jį iš miego pažadino smarkus beldimas. Duris pats atidarė. Į butą įėjo čekistai ir vienas vietinis svetimtautis bolševikas.

— Ar čia gyvena Jonas Arunas? — paklausė bolševikas.

— Čia, — atsakė. — Ko iš jo norit.

— Esit tremiamas ir skubiai ruoškis kelionėn.

Sumetęs Arunas reikalą pradėjo su čekistais ginčytis, kad ne jis Arunas, bet jo šeimininkas. Šeimininko namie nėra. Į Vilnių išvyko, ir tik po savaitės grįš.

Čekistai sviruoja, bolševikas nervinasi. Kiek padarė, pasišėnbūdėję, iš buto išėina.

— Kaune man ne vieta, nes čia dažnas pažįsta, — pasakoja jis, — sekančią dieną jau buvau toli pro-

vincijoj. Žinojau, kad šiaurės Lietuvoje ne tiek daug yra raudonarmiečių ir ten maniau galėsiu lengviau nors pusę metų slapstytis.

Užsukęs Panevėžin pas brolių, jo namie neradau. Brolis taip pat nuo čekistų buvo pabėgęs ir kažkur miškuose slapstėsi.

Kelias buvo ir man į mišką.

— Einant į mišką, reikalingas buvo ginklas. Pirmą revolvėrį pasiėmiau iš milicininko Panevėžyje.

— Besislapstydamas raudonarmiečių ir dar septynis tokius vyrus, kaip ir mudu.

Vieną pavakarę žiuriu, netoliese kažkas sujudėjo krumuce. Jei krumai juda, tai kas nors turi ir buti juose.

Atsargia sėlinu viskam pasirengęs. Nagi žiuriu, mano tikras brolis pasirošęs mane taip pat pasitikti, kaip patį didįjį savo priešą. Sakau: "Ką tu čia, Mikai, veikti?" O jis šypte:

— Tą patį, ką ir tu.

Partizanai pradeda veikti

Iki karo pradžios mūsų būrelis, galima sakyti, tik žvalgėsi, bet kai suskambėjo pirmi karo aidai, iš pat ankstyviausio ryto pradėjom veikti. Telefono ir telegrafo laidas nutraukėm.

Vos tik tai padarėm, žiurim, keliu važiuoja pirmas raudonarmiečių sunkvežimis. Sunkvežimį prisileidom tiek arti, kad galima būtų be klaidos iš revolverio patalkyti.

Pirmą kartą iššovėm salve. Šoferis susmuko ir sunkvežimis įvažiavo į grovį. Raudonarmiečiai, persigan-

dę, išbėgiojo. Politrukas mėgino dar priešintis, bet nespėjo. Sunkvežimyje rado me du kulkosvaidžius, daug šovinių ir keliolika šautuvių.

Vienas musiškių pabandė automobilį. Sako, galima bus važiuoti. Ir nuvažiavom. Važiavom priešų ieškoti. Vietoje vietoje, tarp Panevėžio ir Naujamiesčio, raudonarmiečiai buvo įsirengę bokštą stebyklą. Ją pirmiausia ir užpuolėm.

Tinkamoje vietoje sustoję, pradėjom raudonarmiečius kulkosvaidžiais šutinti. Neilgai priešėjais, mūsų kulku pakirsti, ar iš baimės, iš bėkšto vienas po kito iškrito aštuoni raudonarmiečiai.

Tuo pačiu laiku mus pradėjo šaudyti iš netoli buvusio sargybos buto. Šaudytis teko ilgiau, kol neišmušėm visų. Troboje buvo trys mongolai, ir kaip laukiniai iki paskutiniųjų priešinosi. Vienas sunkiai sužeistas mongolas dar mėginamano broliui į koją įkasti. Pas mongolus radom granatų ir kitokių šaudmenų. Pasijutom galingi ir ryžomės į didesnę žygi — link Panevėžio.

Gera, kad granatų pabugę raudonarmiečiai išbėgiojo, o šiaip būtų buvus sunki kova. Sunkvežimyje kažkokicis dėžės. Ilgai delsti negalėjom, nes girdėjosi duzgiant kitus automobilius. Padegę moterą, viską palikom, jau toli nuėję matėm, kaip pleška visas sunkvežimis.

Artėjant prie miesto pradėjom sukūti viz daugiau ir daugiau važiuojančių raudonarmiečių. Lupėm visus. Didelį sumišimą sukėlėm. Matėm, kaip sumišę raudonarmiečiai bėgo ir kaip juos politruakai šaudė.

Mes šaudėm, šaudė ir mus. Vieną musiškių sunkiai sužeidė, vairuojantį lengvą. Automobilis sustojė.

Teko kraustyti. Vietą pasitaikė ne per geriausia. Mūsų būrelis persiskyrė pusiau.

Pirmadienio naktį apšau-

dėm daugelį raudonųjų dalinių. Parėčių sugedo kolkosvaidis.

— O be kulkosvaidžio koks darbas, — šypsoi pasakotojas. — Reikia gauti kulkosvaidį. Vienoje vietoje skersai kelio padėjom rąstą ir laukiam, gal atveš kulkosvaidį.

Privižiavęs sustoję kažkokįs dengtas sunkvežimis. Naktis tyli. Girdėti kaip keletas balsų rusiškai koliojasi. Matom išlipa šoferis ir kažkokis civilis žmogus. Šovėm. Kariškis susmuko, o civilis nubėgo už sunkvežimio. Kad tai ims į mus iš kolkosvaidžio šaudyti. Šaudom ir mes, bet į mus daugiau šaudė. Neliko kitos išeities, kaip mesti granatą. Prisėlinę mečiau vieną, kitą. Metu trečią ir pajuntu, kad ranką dilgtelėjo. Čiupteriu. Šilta ir šlapia. Sužeistas.

Gera, kad granatų pabugę raudonarmiečiai išbėgiojo, o šiaip būtų buvus sunki kova. Sunkvežimyje kažkokicis dėžės. Ilgai delsti negalėjom, nes girdėjosi duzgiant kitus automobilius. Padegę moterą, viską palikom, jau toli nuėję matėm, kaip pleška visas sunkvežimis.

Artėjant prie miesto pradėjom sukūti viz daugiau ir daugiau važiuojančių raudonarmiečių. Lupėm visus. Didelį sumišimą sukėlėm. Matėm, kaip sumišę raudonarmiečiai bėgo ir kaip juos politruakai šaudė.

Mes šaudėm, šaudė ir mus. Vieną musiškių sunkiai sužeidė, vairuojantį lengvą. Automobilis sustojė.

Teko kraustyti. Vietą pasitaikė ne per geriausia. Mūsų būrelis persiskyrė pusiau.

Partizanai išgelbsti Kauno paštą

Laikraštis "Į Laisvę" aprašė, kaip partizanai išgelbstijo Kauno pašto ir telegrafo telefono įstaigą: "Iki pat karo pradžios Pašto Valdybos sandėliuose vyko aktyvistų pasiruošiamieji darbai. Buvo spausdinami atšaukimai, slepiami ginklai, organizuojami žmonės. Birželio 23 d. jau nuo pat ryto Pašto Valdybos kiemas atrodė kaip verdas puodas. Rusai ir vietiniai jų pakalikai iki pietų dar bandė atstatyti sunaikintus ryšius, tačiau po pietų ėmė organizuotis bėgti. Turto išvežimui sutrukdyti patikimiausiais šoferiams buvo duotas nurodymas sugadinti automašinas ir patiemis gingti šis darbas vyko sunkiai, nes tą dieną pakeista transporto vadovybė, o patys rusai nuo šoferių veik visai neatsitraukdavo. Vis dėlto pasisekė išgelbėti keletą sunkvežimių ir lengvųjų mašinų.

Birželio 23 d. nuo pat ryto telegrafo telefono stoties ir centralinio pašto kieme nei rusų, nei jų pakalikų nebebuvo. Telegrafo telefono stoties įspėjo visus pašte ir

telefono telegrafo tarnautojus, kad iš patalpų pasišalintų, nes netrukus telefono telegrafo stotis, centralinis paštas ir pašto valdybos rūmai gali sprogti. Po kelių sekundžių visi rūmai išuštėjo. Nežiurint to, keturi drąsuoliai, rizikuodami savo gyvybėmis, išlandžiojo visus pastato rusius, nukarpo įartinus laidus ir tokiu būdu išgelbėjo telegrafo stotį ir centralinį paštą, sykiu įgalindami mūsų partizanų visą laiką palaikyti nuolatinius ryšius.

Po pietų ėmė grįžti partizanai tarnautojai, kurie pradėjo organizuoti pašto gynimą nuo besitraukiančių raudonarmiečių antplūdžio. Buvo jaučiamas didelis ginklų ir šaudmenų trūkumas. Todel sunkvežimis buvo pasiūstas į Aktyvistų štabą (prie senelių prieglaudos Aukštaičių gatvėje). Pagaliau pašte gautas ir pirmasis milicijos transportas, kuris hematant buvo paskirstytas tarp gynėjų. Tučtuojau sustiprintos silpnės ir pavojingesnės vietos. Prieš vartus pastatytas len gvasis kulkosvaidis, ant vartų paruoštas benzino kibiras prieš šarvuočiams ir tankams padegti, pašto operacijų salėje sustiprinta sargyba. Naktiniai vartai visiškai užbarikaduoti. Buvo griežtai uždrausta šaudyti į besitraukiančius raudonarmiečius. Tai tam, kad neatkreiptų jų dėmesio į paštą, kurį jie, palyginti, nesunkiai savo šarvuočiais daliniais būtų galėję užimti ir sunaikinti. Naktis į birželio 24 d. praėjo ramiai.

Birželio 24 d. partizanų skaičius ėmė minutėmis augti. Todel nebesitenkinta au rvo patalpų apsauga, o pradėta valyti aplinkiniai namai, iš kurių budavo į partizanus šaudoma, tuc prisidedant prie bendro likvidavimo priešiško elemento kuris tą dieną mieste labai plačiai veikė. Iškratytas žydų bankas ir jame pastatyta sargyba. Taip pat buvo apsaugoti Teisingumo ministerijos rūmai, Daukanto Nr. 2 garažas. Iš to garažo tsgibentas sunkvežimis su pabuklų sviediniais, kurie vėliau parduoti atitinkamoms įstaigoms. Be to, išvalyta žydų sinagoga Ožeškienės gatvėje, nes iš jos visą laiką į partizanus buvo šaudoma. Sykiu pradėti atstatinėti nutrukę ryšiai su prie-

miesčiu.

Partizanų narsumas Vienos iš svarbiausių kautynių, pareikalavusios daugiausia mūsų partizanų aukų, buvo kautynės del Aleksoto tiltė. Pirmadienį (birželio 23 d.) dar gerokai prieš piet, išsprogdinus geležinkelio tiltą, sumuštos audcno armijos gana stambus daliniai visą dieną traukėsi Aleksoto ir Panemunės tiltais pro Kauną rytų link. Tuodu abu tiltu saugojo stiprios šarvuočių ir pėstininkų sargybos. Buvo aišku, kad užimtuoti tiltai, kai tik stambiosios raudonosios jėgos juos pereis, bus tučtuojau išsprogdinti. Todel kito būtinas reikalas vieną iš tiltų per Nemuną, žut but, apsaugoti nuo išsprogdinimo.

Dar gerokai prieš piet lak. Dženkaitis, vienc mūsų aviacijos karininko padedamas, Aleksoto kalne, Link smadvaryje, pradeda organizuoti partizanų būrį Aleksoto tiltui užimti. Surenka apie 16 - 20 žmonių, bet nėra ginklų. Tuo metu Linksmakalnyje sovietų buvę padegtas ginklų sandėlis. Pasibaigus didesniai ginklų sandėlio sprogamams, ltn. Dženkaičio partizanų būrys įsbriauna į išlikusias nesunaikintas patalpas ir apsirupina ginklais bei šaudmenimis. Tada ltn. Dženkaitis pradeda Aleksoto tilto puolimą, nežiurint to, kad juo traukia lačiai stambios sovietų jėgos. Prisidengdami Linksmakalnio šlaito medžiais, partizanai pamažu prislenka prie Fizikos Chemijos Instituc patalpų ir nuo jų besileidžiančiame šlaite įsikurę, pradeda tilto ir jį vedančių gatvių apšaudymą.

Šaudymas labai sekmingas. Ltn. Dženkaičio partizanų būrelį tesudaro apie 20 - 30 žmonių, tačiau automatinų ginklų ir šautuvių ugnis tokia stipri, kad Veiverių gatvė, Nemuno pakrantė einančias gatves, išilgai tilto kitoj Nemuno pusėj priešai esančias gatves partizanų ugnis slucte šluoja. Sovietų susisiekimas tiltu

nutraukiamas. Nuotaika pakili. Žemai esančiuose Senamiesčio ir Naujamiesčio rajonuose vyksta intensyvas kolkosvaidžių šaudymas partizanams, tilto puolėjams, įkvepia dar didesnę drąsą. Jau, regis, nebedaug tereikia, kad tiltas būtų išlicykstas ir nuo Veiverių gatvės pusės sovietų puolimas sustabdytas. Bet apie 17 - 18 val. (5 - 6 po piet) iš užpakalio ltn. Dženkaičio partizanų būrį puola tankėtmis ir šarvuočiais ginkluoti sovietai, numuša paliktas užpakalio apsaugas nedidelės sargybas, didesnių sargybų del žmonių stckcs netruvo galima pastatyti. Po to, išlipę iš šarvuočių, automatiniais ginklais pradeda šlait te esančių partizanų apšaudymą. Per dešimt partizanų vietoje nukaunama, o pats ltn. Dženkaičis persaunamas į dešinįjį plautį ir kairiąją ranką. Kautynėms su užpuolikais tebevykstant, sunkiai sužeistas lakunas nutraukiamas į apačią, vienos gailėstingosios sesutės perrišamas ir tik antradienic (rytą perkeliamas per Nemuną laiveliu ir paguldomas Senamiesčio ligoninėje, kur trečiadienio po piet miršta.

Likusieji partizanai, sovietų apšaudomi, priversti Linksmakalnio šlaitais trauktis. Traukiantis vėl žuva keli partizanai. O vakare, lygiai 11 val., sovietai, bijodami naujo partizanų puolimo, tiltą išsprogdina, nors tuo metu tiltu žigiavo pačių sovietų pėstininkai, kurie visi sykiu su tiltu žuvo.

Ant. Durasevičia

Seniai lietuviams žinomas kambarių popieruotojas. Laukiu tamstų pašaukimo — reikale maloniai patarnausiu.

Tel. ENd. 3107
1415 East 61st St.

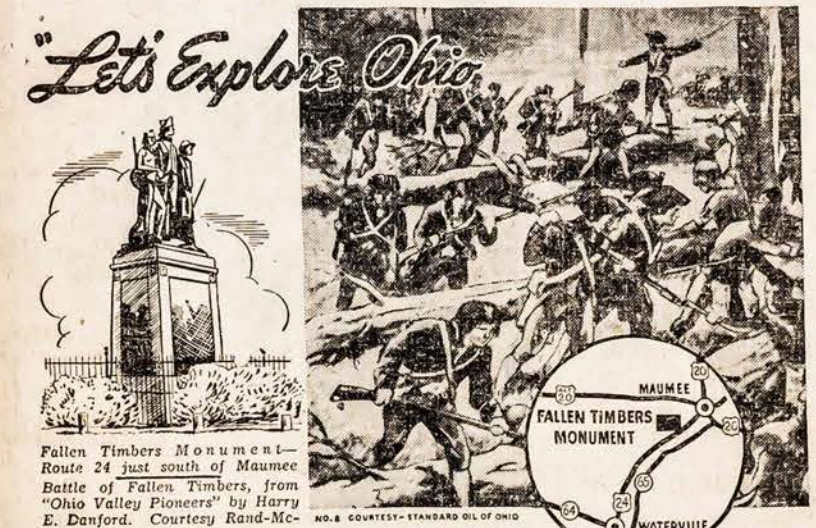
J. STAPULIONIS AND SON

DRY CLEANING
Valome, tašome bei prošome tvirtus vyriškus ir moteriškas drabužius. Išedam vyrų ir moterų koatams naujus panušalius. Atliekame darbą greitai. Labai sąžiningos kainos. Mes patarnaujam ir vėli atvežame į namus.
Saukite: ENdicott 3674
1320 Russell Rd. Cleveland, O.

Lietuviška Didelė Išdirbystė
LANGAMS UZTRAUKTI BLINDŲ (SHADES)
VENETIAN BLINDS
DABAR LAIKAS JAU PRADĖTI APSIRUPINTI PUOSTI SAVO LANGUS SU
NAUJAIŠ SHADES IR VENETIAN BLINDS
Mes pasirenge Lietuviams patarnauti prielnama kalna.
STATE WINDOW SHADES
HEnd. 2149 :-: 1248 E. 79th St. :-: J. Pečiulis Sav.

P. J. KERSIS
809 SOCIETY FOR SAVINGS BLDG.
Ofiso Tel. MAin 1775 Namų KENmore 4740-W
Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašalinuose miestelior, kreipkitės pas mane, gausit už pigiausių kainų. Taipgi įvairios apdraudos-insurance reikalavimus gausit geriausių patarnavimų. Perku ir parduodu bankines knygeles, sutalsau pasiskolas del pirmo mortgage. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitė į mane telefonu arba asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS
LITHUANIAN FUNERAL HOME
JAKUBAUSKIENĖ—Laisninota Laidotuvių Direktorė. Vienoms Lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiamė naudoti dykst. Lietuvių krepšdamiesi reikale prie mane apturėte teisingą patarnavimą: atspatinėka, mandagum, greitė ir geresnis už kitų patarnavimas. Vėžiniai ligonių pėvežymai. Ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningiausios. Žemiausia kaina už pašalioje, sulyg juų pasirinkimo. Telefonuokite: ENdicOTT 1763.
6621 EDNA AVENUE CLEVELAND, OHIO

Fallen Timbers Monument—Route 24 just south of Maumee Battle of Fallen Timbers, from "Ohio Valley Pioneers" by Harry E. Danford. Courtesy Rand-McNally Co.

FAMOUS OHIO BATTLEFIELDS

Allied Indian Tribes Are Defeated by General Wayne

BATTLE OF FALLEN TIMBERS—1794
Hidden behind the trunks of fallen trees and in the dense underbrush, the Indians awaited the charge of General "Mad" Anthony Wayne's legion.
Assembled in force under Tarhe, Little Turtle and Blue Jacket, their ablest leaders, the red warriors knew that this was their last great effort to keep their hold on the Ohio Country.
Opposing them with his Kentucky cavalry, his buckskin-clad volunteers and his regular troops was "Mad" Anthony, "The Eye that Never Sleeps," "Mad" only because of the fury of his attack following painstaking and thorough preparation.
It was less than three years since General St. Clair's army had been disastrously routed at Fort Recovery and now the United States was again ready to challenge the hold which the British, through their Indian allies, were maintaining on the Ohio frontier.
General Wayne, like General St. Clair, recruited his army at Pittsburgh and moved down the Ohio to Cincinnati. Here the similarity ended. Wayne drilled and disciplined his army. Maneuvers familiarized them with Indian methods. Indian-wise scouts were obtained.
Late in autumn he followed the route of St. Clair's army northward and built his winter quarters, Fort Greenville. On Christmas Day, 1793, 23 miles from Fort Greenville, Fort Recovery was begun on the very spot at which St. Clair's army met defeat.
In July (1794) Wayne with his full force marched northward, building Fort Adams, and at the junction of the Maumee and Auglaize rivers, Fort Defiance.
On the site of Waterville he erected defenses and by August 20 was ready for "The Battle of Fallen Timbers."
Separating the Indians and the troops was a tangle of forest giants blown down in a hurricane. The first shots were exchanged in the early morning hours. At 11:00, Wayne took the offensive and the legion charged. Within less than an hour the Indians' lines were broken. The battle was over. Wayne, destroying homes, villages and crops, marched into Indiana and built Fort Wayne.
Their power shattered, the Indians sued for peace. A council was arranged at Fort Greenville for the next summer. On July 15 the council opened, with 1300 chiefs, sachems and warriors in attendance. The Treaty of Greenville was signed on August 3 and all Ohio, except the northwestern portion, was opened to white settlers.
For nearly two decades there was peace in Ohio. Then in 1813 the struggle for possession of the state opened again.
Next Week—How British cannon balls helped the Americans win at Fort Meigs.

Addison Furniture Co.
KRAUTUVĖS IŠPARDAVIMAS
Miegamų kambar. SETAI
Svečių kambariams SETAI
Pusryčių teikimui SETAI
Stalinių kambarių SETAI
Matracai, Springai ir t. t.
10% to 50%
NUOLAIDOS
Rankandus parduodame ant lengvų išmokėjimų...
Išmainyk savo senus rankandus ant naujų dabar.
7210 St. Clair Ave. HEnd. 3417

VIETOS Zinios

Iš Sv. Jurgio Parapijos

Ši sekmadienį rugpjūčio 24 d. atsibus antras Sv. Jurgio parapijos šių metų piknikas Basta's grove 6323 Turney Rd.

Pradžią 10 v. ryte. Įžanga 25c. ypatai.

Mokyklos atsidarys tuoj po Labor Day. Lietuviai privalečių siųsti savo vaikus į Sv. Jurgio mokyklą, nes tai vienintelė lietuviška katalikiška mokykla Clevelande, o gal ir Ohio valstijoje.

Neišgalinti užsimokėti bėgančių mokyklos iš aidų pasišaukinkite klebonijoje, o palengvinimas bus suteiktas.

Tegul niekas nesustabdo jūsų vaikučių nuo parapijinės Sv. Jurgio mokyklos.

Sv. Jurgio par. Choras turės trumpą pasitarimą kaslink "wiener roast" išvažiavimo rugsėjo 7 d.

Rugsėjo 5 d. Choras turės trumpą pasitarimą kaslink šių metų darbutes, tuoj po Nevenos.

Daug Clevelando lietuvių skiriasi su šiuo pasauliu, miršta. Daug apleidžia mus važiuodami į Dėdės Samo tarnybą.

Tas visas spragas turime užpildyti mūsų jaunimu.

Tėvai siųskite savo vaikus į Sv. Jurgio par. mokyklą, o suaugusius įskite prisirašyti prie Sv. Jurgio par. Choro. Tai vienintelė įstaiga, kur kurenama lietuviškos ugnelės. Neuzmirškite jos. Rep.

SUSIRINKIMAS

Aušros Vartų Moterų draugijos mėnesinis susirinkimas atsibus pirmadienį, rugpjūčio 25 d., Sv. Jurgio mokyklos kambaryje. 7:30 vak. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

M. Pukelienė, pirm.

HUNGARAI CELEBRAVO TRIJOSE ISKILMESE

Sekmadienį 5000 Hungarų dalyvavo trijuse programuose surengtų fraternalinių organizacijų. Apie 2000 narių iš Youngstown, Akron ir Pittsburgh susiedami su clevelandiečiais Puritas Springs Parke minėjo 55 metų sukaktuves Verhovoy Fraternal Insurance Ass'n.

Hungarijos patrono, karaliau Sv. Stepono mirtis buvo apvaikščiota Hungarų Katalikų Dienoje, laikytos pamažos Divine Redeemer senelių prieglaudės įstaigoje. Vyskupas James McFadden buvo celebrantu pamaldose.

Clevelando ir šiaurės Ohio nariai Rakoczi Pagelbos Federacija atšventė "Ohio Rakoczi Day" Sokol farmoje.

CLEVELANDO LENKAI ATLANKĖ KOSCIUSZKO CAMPE KANADOJ

Apie 250 Clevelando lenkų praleido savaitgalį (week end) Windsor, Ont., kur tukstančiai Kanadės ir Amerikos lenkų celebravo lenkų kareivių Dieną.

Tarp įžymių kalbėtojų buvo F. Swietlik, docentas Marquette universitete, Milwaukee, kalbėjo vardu visų Amerikos lenkų organizacijų, sakymas, kad laisvė turi grįžti visoms pavergtoms tautoms.

Moterų vardu kalbėjo p. H. Wolowski iš Chicagos, pirminkė Lenkų Moterų Sąvienijimo Amerikoje, iškeidama lenkų moterų dorovės nekaip "šeimu galvas bet kaip šeimų širdis."

Visos tautos Amerikoje rodo solidarumą ir užuojautą savo tautoms kurios pavergtos ir prie kiekvienos progos savo tautos vardu pareiškia prieš pavergėjus.

DR. HENRIKAS WILLIAMS (Vilimaitis)

Clevelandiečiai susilaukė naujo jauno profesionalo. Šiomis dienomis Dr. Williams (Vilimaitis) atdarė savo dentisterijos ofisą Lietuvių Bankos name.

Nuo savęs, mes sveikiname savo vientautį profesionalą ir linkime pasekmingos praktikos. "L.Z".

BAT MAN

CAPT. TOMMY BOYD

One of the stars of the "Victory in the Air Circus" presented by United China Relief and British War Relief Society at North Randall Race track field, Cleveland, Aug. 30 and 31, he dives in a "bat" webbed costume from 10,000 feet in the air.

"Victory in The Air Circus" Clevelandiečiai turės progos išvysti šį spektaklių Šeš

tedienį ir Sekmadienį po pietų, rugpj. 30 ir 31 d., Kinijos ir Britanijos karo nukentėjusiems.

Howard Dutton ir jo Skrybiaus Davil's skadronas čia atvyksta.

Tukstančiai clevelandieturės progą pamatyti ši oro cirkų.

Bilietus galima gauti 721 Bulkeley Building.

LOEWS STATE teatre MICKEY ROONEY geriausiai pasirodo

"Life Begins for Andy Hardy" — Gyvenimas prasideda del Andy Hardy yra tikrai įdomi filmas, kuri per stato jaunoulių gyvenimą užbaigus aukštą mokyklą.

Mickey Rooney tikrai per stato savo talentą ir gabumą. Jam padeda Lewis Sto-

ne Fay Hilden, Sara Haden ir Ann Rutherford. Filma yra Metro-Goldwyn Mayer kuriniu.

Mirė Herman Cooper, 27 metų amžiaus, 5230 Superior Ave.

Mirė rugp. 13 d., palaidotas su bažnytinėmis apeigomis iš Sv. Jurgio bažnyčios, rugp. 16 d.

Paliko liudinčius, savo moteri Jean Cooper (Maloniute), vieną brolių ir 5 seseris.

Mirė Povilas Čepukaitis, 60 metų amžiaus, 1782 East 47 st.

Mirė rugp. 14 d., palaidotas su bažnytinėmis apeigomis iš Sv. Jurgio bažnyčios, rugp. 18 d.

Paliko vieną seserį, Oną Ardžijauskienę.

Mirė Pranas Gudonis, 60 metų amžiaus, 1055 E. 78th st.

Mirė rugp. 16 d., palaidotas su bažnytinėmis apeigomis iš Sv. Jurgio bažnyčios, rugp. 19 d.

Paliko liudinčius: savo žmoną, Barbora, 3 sunus: Stepona, Praną ir Jurgį, ir 1 seserį Luciją Frenžą.

Visoms viršminėtoms laidotuviems patarnavo Dela Jakubauskienė, laidojimo direktorė.

Apsidairius

Kun. K. Matulaitis, M.I.C. rugpjūčio 19 d. Atlantic Ciapperiu išvyko į Lietuvą.

Pr. Razvadauskas, L. Vyčių centro pirm. su žmona ir Fel. Grandelyte, L. Vyčių centro fin. sekretorė, visi Bostoniečiai, važiuodami iš L. Vyčių seimo į Chicago, buvo sustoję apžiūrėti lietuvių darželio ir atankyti mūsų redakciją.

Juozas Luševičius, "L. Zinių" skaitytojas iš Worcester, Mass., važiuodamas į Chicagos pusę, buvo užsikęs į Clevelandą pas p. Šukius, kartu atlikę ir redakciją.

Lukščevičius yra Worcesterio Sv. Kazimiero parapijos komiteto narys ir veikėjas.

Juozas Muliolis, vyresnysis leitinantas Dėdės Samo armijos, vieną savaitę atostogų praleido Clevelande.

Juoz. Muliolis yra sunus P. P. Muliolio. Clevelandiečiams gerai žinomo visuomenės veikėjo ir kiznierio.

Juozas antradienį grįžo karo tarnybon į Floridą.

Prano Kundrotos, gimimo dienos progą, rugp. 16 d., dukte ir žentas Lasevičiai atvyko Clevelandan pasveikinti savo tevelį, surausdami linksmą baliuką ir sukviedami gimines ir pažįstamus.

Pranas Kundrotas dėkoja giminiams ir pažįstamiems už sveikinimus ir dovanas.

Em. Petrūtiene, iš Detroito atvyko Clevelandan ir savo brolio Jono Zilingevičiaus 1381 E. 66 st. sidabrinį ju-

biliejų — 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuves ir atlikę "Liet. Zinių" redakcijon užsirašyti mūsų laikraštį.

Jonas Zilingevičius, Dėdės Samo armijos karys, per eita savaitę atvyko pasveikinti savo tevelių, Jono ir Magda'enos Zilingevičių, sidabrinį jubiliejų — 25 metų sukaktuves šeimyninio gyvenimo.

Antanas Smetona, buvęs Lietuvos prezidentas grįždamas iš Washingtono į Tabor farmą, šeštadienio vakare buvo sustojęs Clevelande Smetnų lydejo dr. Pakstas ir Bačiūnas.

LIEUVŲ GELBĖTOJŲ SKRYBIAUS VALDYBA

- Garbės Pirminkas — Klubas, Jonas G. Vilimaitis, 6527 Superior Avenue.
- Pirmas vice — kun. B. Baris, 637 Superior Avenue.
- Vic-pirm. P. V. Česnulis, 6801 Superior Avenue.
- Raštininkas — Jurgis K. Venozas, 1268 East 82nd St.
- Išdėdė — A. Garšauskaitė, 140 East 65th St.
- Išdo Globėjas — M. Abulevičius, 6507 Grand Ave. ir P. Seliekas.

AUSROS VARTŲ MOTERŲ DRAUGIJOS VALDYBOS ADRESAI

- Pirminkė — Marijė Pukelienė, 1707 East 74th St.
- Vic-pirm. — R. Vitonienė, 1547 East 70th St.
- Nut. rašt. — P. Kundrotienė, 1415 East 140th St.
- Fin. rašt. — J. Stokaitienė, 1391 East 68th St.
- Išdėdė — E. Luckienė, 1542 Addison Road.
- Išdo Glob. — V. Luškenė, M. Lukšienė ir A. Simaitienė.
- Tvarkdarė — M. Ambrazevičienė, 6011 Belvidera Ave.

ANT RENDOS

...Gražiai įformišiuotas kambarys (prie šeimos) dviem ar vienai merginoms arba be vaikų vedusiai porai. Kreipkitės:

Mrs. Bagdonienė, 5704 Dibble Avenue

Šv. Jurgio Parapijos
antras šių metų
PIKNIKAS
sekmadienį
Rugpjūčio 24 d., 1941
BASTA'S GROVE
6323 Turney Road
PRADŽIA 10 VAL. RYTE — BILIETAS 25c.
Nuosirdžiai užkviēia visą Clevelando ir apylinkių
Lietuvių visuomenę skaitlingiausiai atsilankyti
KLEBONAS IR PARAPIJOS KOMITETA.

Rugp. Mėnesio ISPARDAVIMAS

Ivairios Šiaudinės Skrybelės po 97c

SPORTINIAI
Marškiniai
97c

DYKAI! Su kiekvienu Pirkiniu Eagle Stampai
Išmainome Pilnas Stampų Knygtės

THE KRAMER & REICH CO.
7010 SUPERIOR AVENUE
Antros durys nuo seniau buvusios mūsų vietos

Kadangi žmogaus sveikata yra jo brangiausias turtas — reikia ją sergėti ir taupyti valgant šviežius valgius. Gi pamatinis žmogaus maisto produktas yra — Duona. Nori būti sveikas ir ilgai gyventi — valgyk išimtinai rupią, juodą ruginę DUONĄ!

Mes kepame tikrą Lietuviką Juodą Ruginę ir Skanią Baltą Kvietinę duoną ir višios rūšies pyragaičius. Kviečiame pabandyti mūsų keptą duoną, o jos skonis patikrins jos vertę. Reikalaukite mūsų keptos duonos ir mūsų keptų pyragaičių krautuvišė, kurios perkate sau kasdieninį mtistą. Jei kam nepatogu gauti krautuvišę, pristatome į namus.

ST. CLAIR BAKERY
K. OBELIENIS IR SUNAI SAVININKAI
KEPYKLA IR KRAUTUVE
6212 SUPERIOR AVENUE
Henderson 6716
Cleveland, Ohio